

צונוניס

מלכות לאצ"ל. בעזרת סוכנים יהודיים הפגישה את נציגי אצ"ל עם "שליחים איטלקיים" שהחתימו אותם בראשייתיות על הסכם בין אצ"ל והממשלה הפאשיסטית. ה"איטלקים" היו, כמובן, אנשי הבולשת הבריתית, וההסכם שימש עילה לכרזת ראשי האירגון ערפי התקנות לשעת-חירום, הנהוגות עדיין בארץ.

אם שני מנהיגים גדולים — וייצמן וז'בוטינסקי — התחרו ביניהם על חסדו של הרוזן הפאשיסטי, מעיד הדבר על אופרה ציבורית כללית. מסתבר שגם אז לא התנגד הציבור היהודי והציוני למגעים וידידותיים עם מישטר מגואה בדם — כל עוד לא היה הרם יהודי.

הציבור בודאי אמר לעצמו: יש לנו די צרות משלנו, מכדי שנעמיס על עצמנו גם את הצרות של הזולת. אנחנו צריכים לנהל מדיניות מציאותית (ריאל-פוליטיק, בלעז). מוסוליני שולט באיטליה. כדאי לנו להסתדר עימו, אם אנחנו אהבים אותו, אם לאו.

בסיגנון של ימינו היינו, בודאי, אומרים: אנחנו מוקפים אויבים הזוממים להשמידנו. אז לנו לחפש לנו אויבים נוספים. האינטרס העניי וון של קיום המדינה קודם לכל. וגם נחיות המדינה קודמת לכל.

בחינה זו אין כל הבדל בין גישת חיים וייצמן וזאב ז'בוטינסקי לפני דור החצי, ובין גישת עזר וייצמן ובני דורו כיום.

זה עתה נסתיימה המלחמה הנוראה בוויאט-נאם. האמריקאים עצמם מודים בימים אלה בדברים שהושמעו עד כה רק בפני תנועת-השלום האמריקאית. שוב לא נותר ספק שכויאט-נאם ביצע פשע שד השמדיעם.

האמריקאים עצמם מודים שנכנסו למלחמה בלי מחשבה, ובלי יעד ממשי נראה-לעין. שהפעילו מכות-טרור אדירה נגד אוכלוסייה חפה מפשע. שהרגו קרוב למיליון גברים, נשים וילדים, ללא אבחנה, מתוך שהתייחסו אל האנשים הצהובים הקטנים" כאילו לא היו בני-אדם כלל. "תתאדם", כלשון הנאצים. שחך כדי כך ביצעו חיילים

מוסוליני בעת פגישה עם היטלר: לא דם יהודי

אמריקאים פשע-מלחמה שלא יתארו. כל זה נאמר עתה בעיתונים האמריקאיים המבוכים ביותר, המבקשים לערוך חשבון נפש לאומי כדי לרפא את הפצעים שבהם לקי תה הנשמה האמריקאית בעשור האחרון.

העולם הרחב ידע את הדברים זה מכבר. ראשי-מדינות אנטי-קומוניסטים, כמו השוודי, דיברו על כך בפה מלא. ואילו אנחנו, הישראלים, מידאנו את פינו מים. השתדלנו שלא לראות, שלא לשמוע.

אלופ-ימיל שלנו נסעו לשם, הרחיבו את הדיבור על לקחים צבאיים, ולא אמרו מילה על רצח-העם. עיתונאים ישראלים נסעו, רשמו, ודיווחו בעליצות. מי שהרים את הקול הושחק מייד: הרי אנחנו מוקפים אויבים, ניכסון הוא ירדינו, מה לנו להתערב בעניינים לא לנו? זאת בדיוק אמרו העמים האחרים כימי השואה שלנו. הם היו עסוקים במליחמה. הם עמדו על נפשם. העניין היהודי לא עניין אותם.

שהיה אז האח הבכור במחנה הפאשיסטי. היטלר חיקה אותו בכל וגנב את כל רעיונותיו, החל בצורת-ההצדעה במועליד וכלה באירגון בפלוגות-הסער. בראשית 1934 כבר ידע העולם כולו כי בגרמניה הנאצית קיימים מחנות-ריכוז, בהם עובדים יהודים, ושאר שניאי-המישטר, עינוויי תופת. כ"ד כיוני 1934, ארכעה חודשים בלבד אחרי ביקורו של וייצמן אצלו, קיבל מוסוליני את פניו של אדוקה היטלר כיריד וכשותף.

נכון, מוסוליני לא נחשב או לאנטישמי, ולא רדף או עדיין את היהודים. אולם כל ילד באירופה ידע באותה תקופה כי מזה עשר שנים שולט באיטליה מישטר של טרור פנימי, בו נרצחים, מוכים ומעונים אויבי-המישטר בפרהסיה על-ידי הבריונים בעלי החולצות השחורות. ברור כי חיים וייצמן, ליברל עדיין-נפש, לא ראה כל פסוד בנסיון לקשור יחסים חרוקים עם מישטר-אימים כזה — כל עוד הטרור המזוועע שלו לא היה מכוון נגד יהודים.

מה שהיה מותר למנהיג המרכז, שנתמך על-ידי השמאל, בודאי היה מותר למנהיג הימין. הד"ר מינרבי גילה כי עוד ב-1931 העביר זאב ז'בוטינסקי לממשלת איטליה בקשה להת" קבל אצל הרוצ'ה, ואף הצביע על האפשרות שתנועתו תעזור לאינטרסים האיטלקיים כמזי רחיה-תיכון.

בפברואר 1932 חזר הסניף הרביזיוניסטי באיטליה על בקשה זו באופן רשמי אך הרוצ'ה לא ראה עניין בפגישה עם מנהיג ציוני אפוזיציוני.

ב-1935 פנה עסקן רביזיוניסטי אל הקונסול האיטלקי

מחשבה נוראה מתגנבת לפעמים אל לבי. מה היינו עושים אילו רצה אדוקה היטלר שישה מיליון צוענים?

גניח שמדינת-ישראל כבר היתה קיימת אז. גניח אדוקה היטלר לא היה אנטישמי, אלא אנטי-צועני בלבד. גניח שהיינו שומעים את השמעות הראשונות על ארשוויץ וטרבלינקא, תאי-גזאים ו"פיתרון סופי" — לא בקשר לאחינו, אלא בקשר לצוענים.

מה היינו עושים? האם היינו מרעשים שמיים וארץ? האם היינו תובי עים לגרש את גרמניה ממשפחת-העמים, מנתקים עימה כל מגע, מציעים להכריז עליה מלחמה עולמית להצלת הקורבנות? האם היינו פותחים את שערי ארצנו בפני מאות אלפי פליטים צועניים?

חוששני שלא. בודאי, כמה יפלינפש היו עורכים איוו הפגנת-מחאה קטנטנה לפני השגרירות הגרמנית. כמה פרופסורים — אותם חותמי-עצומות נצחיים, שכבר נמאס לראות את חתימותיהם — היו חותמים שוב על גייר כלשהו. אולי — מי יודע — היה איזשהו ח"כ מגיש הצעה לסדר-היום.

אבל המאמר הראשי בצהרון א' היה קובע, שאז לה מדינת-ישראל לשובש את יחסיה עם מדינה יהודית, מתוך גישה סנטימנטלית ברת-מציאותית.

"חובתנו כלפי אחינו היהודיים קודמת לכל שיקול אחר". היה מוסף צהרון ו', ומאחר שהמישטר הנאצי אינו מתנול ליהודים, וכמה יהודים אף ממלאים בו תפקידים מרכזיים, אסור לנו לעשות מעשים בלתי-שקולים שיביאו רעה על אחינו.

ועיתון-דבוקר מכובד היה קובע, במאמר ראשי, ש"מצד אחד יש לשלול את המעשים המייהוסים למישטר הנאצי כלפי הצוענים, אם אמנם ימצא להם אישור, ועדיין אין הדברים אלא בגדר שמועה בלבד, אך מצד שני אין לשכוח כי מר היטלר חיסל את האבטלה בגרמניה ובנה כבישים המעוררים התפעלות בעולם כולו".

בקיצור, היינו נוהגים ככל העולם.

היריהור זה חזר ועלה בי ימים האחרונים, כאשר קראתי על המיסמכים החדשים שהגיעו לידי חוקר האוניברסיטה העברית, הד"ר יצחק מינרבי. המיסמכים נוגעים לפגישה החיסטורית של בניטו מוסוליני, ראשי-הממשלה הפאשיסטית האיטלקית, עם הד"ר חיים וייצמן, ראש ה"תנועה הציונית".

אחרי פגישה זו, שקיומה היה ידוע, נתקיימו שלוש פגישות של הד"ר וייצמן עם פקיד בכיר במשרד-החץ האיטלקי. פגישות אלה לא היו ידועות עד כה.

כמה מפרטי הפגישות האלה מעניינים ביותר. למשל: מוסוליני הציע לוויצמן תוכנית של חלוקת ארץ-ישראל, שדמתה מאד לתוכנית-החלוקה שנתקבלה על-ידי האו"ם כעבור 13 שנה. הוא אמר שכדאי ליהודים להסכים למדינה קטנה, שתזכה בהכרת האומות, אפילו יהיה שטחה קטן. (רעיון זה היה נכון אז כמו היום, ואילו נתגשם באותו זמן היו בודאי ניצולים מאות אלפים מקורבנות השואה).

וייצמן שלל רעיון זה, בטענה שהציונות צריכה להגיע תחילה למחצית האוכלוסייה בארץ (יעד שהוגשם רק כמה שנים אחרי הקמת מדינת-ישראל).

אחרי שיתחו עם מוסוליני אין וייצמן דרווח לא רק למוסדות הציוניים, אלא גם לשגריר הבריטי ברומא — כאילו היתה ההסתדרות הציונית סוכנות בריטית.

לפקיד משרד-החץ הפאשיסטי אמר וייצמן שהוא מתנגד להקמת מדינה יהודית, מפני שהוא "פחד מפני היהודים". בגלל המריבות הפנימיות ביניהם. (הדברים נאמרו אמנם על רקע מילחמת-האחים ססערה או ביישוב היהודי, בעיקבות רצח ארלוזורוב.)

מזור הוא שהמנהיג הציוני מצא לנכון לבטא דיעה זו דווקא באוזני פקיד מדינה זרה.

בשיחה אחרת עם אותו פקיד אמר וייצמן שהציונות אינה רוצה בהסכם עם הערבים, אלא אחרי שתגיע לאוכלוסייה יהודית של חצי מיליון בארץ. נראה שבכל התקופות דחו המנהיגים הציוניים כריתת הסכם עם הערבים, "אלא אחרי ש..." — כאשר הגבול של אותו "אחרי ש..." משתנה מדי פעם. גם היום אין מנהיגינו רוצים בהסכם, אלא אחרי שסיכמו הערבים לסיפוח שטחים נרחבים למדינת ישראל.

אולם הדבר המעניין הוא עצם קיומן. פרט זה או אחר. הדבר המעניין הוא עצם קיומן.

וייצמן נתקבל על-ידי הרוצ'ה הפאשיסטי בפברואר 1934 — למעלה משנה אחרי שהיטלר הגיע לשלטון. היטלר הכריז אז בקולי קולות על הערצתו למוסוליני.